

Általános elméleti tárgyak alapmodul

Tudomány – Politika - Társadalom

Oktató: Mosoniné Fried Judit,

az MTA Kutatásszervezési Intézetének igazgatóhelyettese. Főbb kutatási területei: a magyar és nemzetközi TÉT politikák; K+F az átmeneti gazdasági rendszerekben; ipari kutatás és innováció Magyarországon.

A tantárgy célja,

hogy áttekintse a tudomány, a politika és a társadalom kapcsolatának főbb sajátosságait. A tudomány - társadalom vita egyik alapvető hiányossága, hogy rendszerint nem teszünk különbséget a társadalmilag fontos (socially-relevant) tudomány, valamint a tudomány ennél sokkal nagyobb, de más jellemzőkkel bíró része között. A résztvevőkkel először ezekről az eltérésekről beszélünk. A témakör kutatásszervezési vonatkozásaként szó esik még az ún. *good governance* koncepciónak a társadalmi részvételt érintő eleméről is, például arról, hogy miként segíthetik elő a kutatók és a kutatási intézmények, hogy: 1. az érdekeltek minél szélesebb köre jusson hozzá a személyes és/vagy közösségi döntéseihez szükséges ismeretekhez és tudáshoz; 2. az érdeklődő laikusok részt vehessenek egyes döntések előkészítésében és a végrehajtás ellenőrzésében; 3. beszéljünk Magyarországon is a szakértők és a szakértői vélemények szerepéről a döntések befolyásolásában. Az előadás során áttekintjük az 1945 utáni tudománypolitikai korszakokat (és a korszakoláshoz kapcsolódó vitákat), beszélünk a változásokat előidéző gazdasági, politikai és technológiai tényezőkről, a tudomány átpolitizálódásáról és a politika tudomány iránti érdeklődésének megnövekedéséről, a tudomány, a politika és a gazdaság közötti kapcsolatrendszer átalakulásáról.

A tudományelemzés elvi és módszertani alapjai

Oktató: dr. Schubert András,

az MTA Kutatásszervezési Intézet tudományelemzési csoportjának tudományos munkatársa, a Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry és az AARMS nevű nemzetközi folyóiratok koordináló szerkesztője, a Scientometrics szerkesztője.

A tantárgy célja,

hogy átfogó elvi és módszertani áttekintést nyújtson a témában, ismertette a tudománymetria fogalmát, területeit, célközönségét, a főbb mutatószámokat, valamint az értékelési célú alkalmazás irányelveit. A hallgatók megtudhatják, mit takar az Impakt faktor és a Hirsch-index fogalma, továbbá a természettudományok és társadalomtudományok tudománymetriai összehasonlításán keresztül példákat láthatnak empirikus vizsgálatokra.

A tudománykommunikáció elméleti megközelítései

Oktató: dr. Fábri György,

a Magyar Tudományos Akadémia kommunikációs igazgatója, az Akadémiai Tudománykommunikáció és kutatásmenedzsment képzés szervezője/alapítója. (<http://www.fabrigyorgy.hu>)

A tantárgy célja,

hogy ismertesse az eddigi sikeres hazai tudománykommunikációs kezdeményezéseket (Mindentudás Egyeteme, Magyar Tudomány Ünnepe, World Science Forum, Tudás és társadalom kommunikációja – a tudományos kutatás és technológiai fejlesztés társadalmi jelenléte Jedlik Ányos-pályázat stb.), s ezek bemutatásán keresztül tudatosítsa a hallgatókban a kommunikáció milyen kiemelkedő jelentőséggel bír a kutatók számára. A tudományos kutatás társadalmi támogatottságának sikere ugyanis jórészt azon múlik, hogy a kutatók mennyire készek és képesek párbeszédre a közvéleménnyel, hogyan képviselik a nyilvánosság fórumain eredményeiket.

Általános PR

Oktató: dr. Zétényi Tamás,

pszichológus, a budapesti Külkereskedelmi Főiskolán, a Corvinus Egyetemen és a Kommunikációs Akadémián vendégtanár, korábban - többek között - az Ogilvy and Mather médiaügynökségnél dolgozott ügyfélszolgálati területen.

A tantárgy célja,

hogy a hallgatókat megismertesse a PR fogalmával, rövid történetével, technikájával és eszközeivel. A résztvevők megtudhatják, miben különbözik a PR a marketingtől, továbbá hogy kik, hol, hogyan és miért gyakorolják ezt a tevékenységet. Az óra második felében a tudomány társadalmi kommunikációjáról esik szó, érintve - többek között - a tudomány és a vállalati szféra érintkezési pontjait, valamint a kommunikációhoz szükséges „felület” kialakítása és az ehhez szükséges feltételek megteremtésének témakörét, és bemutatva a kommunikátor lehetőségeit.

Kommunikáció a tudományon belül, tudomány- és kutatásetika

Oktató: dr. Oberfrank Ferenc,

az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet tudományos kutatója, az Orvos Világszövetség (World Medical Association) Orvosi Etikai Bizottságának, Társadalmi Ügyek Bizottságának tagja, több hazai egyetemen bioetikát és kutatásetikát tanít.

A tantárgy célja,

hogy bemutassa a tudományon belüli kommunikáció értelmezését, célját, szerepét, sajátosságait, típusait és formáit. Az órán a következő főbb témakörökről esik szó: a különféle tudományterületek kommunikációs sajátosságai; a kommunikáció szerepe az eredményességben, hatásosságban és annak mérésében, értékelésében; a kommunikációs technológiák szerepe, hatása a tudományos kommunikációra; a politika, a tudománypolitika, a tudományfinanszírozás, a lobbizás, a tömegkommunikáció és a civil szféra hatásai a tudományon belüli kommunikációra. Az óra második fele a tudományetika és kutatásetika kérdéskörét öleli fel.

Média jog

Oktató: dr. Bayer Judit,

média jogász, tanszékvezető főiskolai docens a Zsigmond Király Főiskolán (<http://www.policy.hu/bayer/Publista2007.doc>), a Médiakutató című folyóirat szerkesztőbizottsági tagja.

A tantárgy célja,

hogy a hallgatókkal megismertesse a nyilvános kommunikáció szabályozási kereteit. Az órán a következő főbb témakörökről esik szó: a nyomtatott és elektronikus sajtóban való megjelenésre vonatkozó egyes jogi szabályok (tények és vélemények elhatárolása, a véleményszabadság határai, sajtó-helyreigazítás, a tudomány szabadsága, a szólásszabadság és egyéb jogok ütközése, az újságírói jog és etika szabályai); a szerzői jog és más személyhez fűződő jogok (a szerzői jog terjedelme, a szabad felhasználás esetei); az információk kezelésével kapcsolatos kérdések (személyes adatok védelme, a közérdekű adatok nyilvánossága); az internetes közzététel sajátosságai.